

RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RAWSKIEGO
ZA LATA 2023-2024

POWIAT RAWSKI

ZLECENIODAWCA:

STAROSTWO POWIATOWE W RAWIE MAZOWIECKIEJ

Pl. Wolności 1

96-200 Rawa Mazowiecka

tel. 46 814 46 31, fax: 46 814 46 31

e-mail: starostwo@powiatrawski.pl, www.powiatrawski.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM Sebastian Kulikowski

Trójca 158D, 59-900 Zgorzelec

tel. 0691 015 026, fax. (+48) 75 613 81 34

e-mail: ekoteam.kulikowski@gmail.com, www.ekoteam.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Sebastian Kulikowski

Spis treści

1. WSTĘP	5
2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU RAWSKIEGO	7
3. CELE W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA DO 2024 ROKU	9
4. STOPIEŃ REALIZACJI DZIAŁAŃ W LATACH 2023-2024	10
4.1. OCHRONA KLIMATU I POWIETRZA	10
4.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM	18
4.3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	19
4.4. GOSPODAROWANIE WODAMI	20
4.5. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	23
4.6. ZASOBY GEOLOGICZNE	27
4.7. GLEBY	27
4.8. GOSPODAROWANIE ODPADAMI	28
4.9. ZASOBY PRZYRODNICZE I OCHRONA LASÓW	33
4.10. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	35
4.11. EDUKACJA EKOLOGICZNA	38
5. KOSZTY PONIESIONE NA REALIZACJĘ ZADAŃ WŁASNYCH POWIATU RAWSKIEGO W LATACH 2023-2024	40
6. ANALIZA WSKAŹNIKOWA ZA LATA 2023-2024	42
8. PODSUMOWANIE	44

Spis tabel

Tabela 1 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony powietrza na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	10
Tabela 2 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony powietrza na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	12
Tabela 3 Stan realizacji zadań własnych w zakresie oddziaływania hałasu na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	18
Tabela 4 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie oddziaływania hałasu na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	18
Tabela 5 Stan realizacji zadań własnych w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	19
Tabela 6 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	19
Tabela 7 Stan realizacji zadań własnych w zakresie gospodarowanie wodami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	20
Tabela 8 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarowanie wodami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	21
Tabela 9 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	23
Tabela 10 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony zasobów geologicznych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	27
Tabela 11 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony gleb na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	27
Tabela 12 Stan realizacji zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	28

Tabela 13 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	28
Tabela 14 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i lasów na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	33
Tabela 15 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	34
Tabela 16 Stan realizacji zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	36
Tabela 17 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024	37
Tabela 18 Koszty zadań własnych powiatu rawskiego w latach 2023-2024.....	40

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu rawskiego na tle województwa łódzkiego	7
--	---

1. Wstęp

Podstawą opracowania Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego za lata 2023-2024 (zwany dalej Raportem) jest umowa zawarta pomiędzy EKO – TEAM Sebastian Kulikowski, a Powiatem Rawskim.

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art.17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.) Starosta Rawski w 2004 r. zlecił opracowanie „Program Ochrony Środowiska” wraz z „Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Rawskiego”, który został uchwalony przez Radę Powiatu Rawskiego uchwałą Nr XVIII/106/2004 z dnia 5 marca 2004 r. Jego pierwszą aktualizację opracowano w 2009 r. tj. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy lat 2013-2016” (Uchwała Nr XXXVI/201/2009 Rady Powiatu Rawskiego w Rawie Mazowieckiej z dnia 30.12.2009 r.)

Druga aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 została przygotowana w 2013 r. i przyjęta uchwałą Nr XXXI/212/2013 Rady Powiatu Rawskiego w Rawie Mazowieckiej z dnia 29 listopada 2013 r. Trzecia aktualizacja została uchwalona w dniu 18 listopada 2016 r. w sprawie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (uchwała Nr XXI/117/2016 Rady Powiatu Rawskiego w Rawie Mazowieckiej).

Kolejna wersja programu została przyjęta przez Radę Powiatu Rawskiego w 2021 r. Uchwałą Nr XXVIII/177/2021 z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu rawskiego na lata 2021-2024”.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi, w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z wykonania Programu (ocena realizacji planu operacyjnego, ocena mierników, efektywności Programu). W związku z powyższym Rada Powiatu Rawskiego w latach 2007-2024 uchwalała następujące raporty z programów ochrony środowiska:

- sprawozdanie za lata 2004-2006 został wykonany w roku 2007 i przyjęty przez Radę Powiatu Rawskiego na XI Sesji Rady Powiatu w dniu 7 września 2007 r.,
- sprawozdanie za lata 2007-2008, opracowany w 2009 r., Rada Powiatu Rawskiego przyjęła 30 grudnia 2009 r. na XXXVI Sesji Rady Powiatu,
- sprawozdanie za lata 2009-2010, opracowany w 2011 r., Rada Powiatu Rawskiego przyjęła 16 grudnia 2011 r. na XI Sesji Rady Powiatu,
- raport za lata 2011-2012, opracowany w 2013 roku, Rada Powiatu Rawskiego przyjęła 29 listopada 2013 r. na XXXI Sesji Rady Powiatu,
- raport za lata 2013-2014, opracowany w 2015 roku, Rada Powiatu Rawskiego przyjęła 28.08.2015 r. na IX Sesji Rady Powiatu,
- raport za lata 2015-2016, opracowany w 2017 roku, Rada Powiatu Rawskiego przyjęła 29.11.2017 r. na XXXI Sesji Rady Powiatu,
- raport za lata 2017-2018, opracowany w 2019 roku, Rada Powiatu Rawskiego przyjęła 30.07.2019 r. na X Sesji Rady Powiatu,
- raport za lata 2019-2020, opracowany w 2021 roku, Rada Powiatu Rawskiego przyjęła 29.10.2021 r. na XXXVI Sesji Rady Powiatu,
- raport za lata 2021-2022, opracowany w 2023 roku, Rada Powiatu Rawskiego przyjęła 27 października 2023 roku.

Niniejszy dokument stanowi dziesiąty raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego”, obejmuje lata 2023-2024 i zawiera:

- analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w aktualizacji POŚ z 2021 roku,

- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

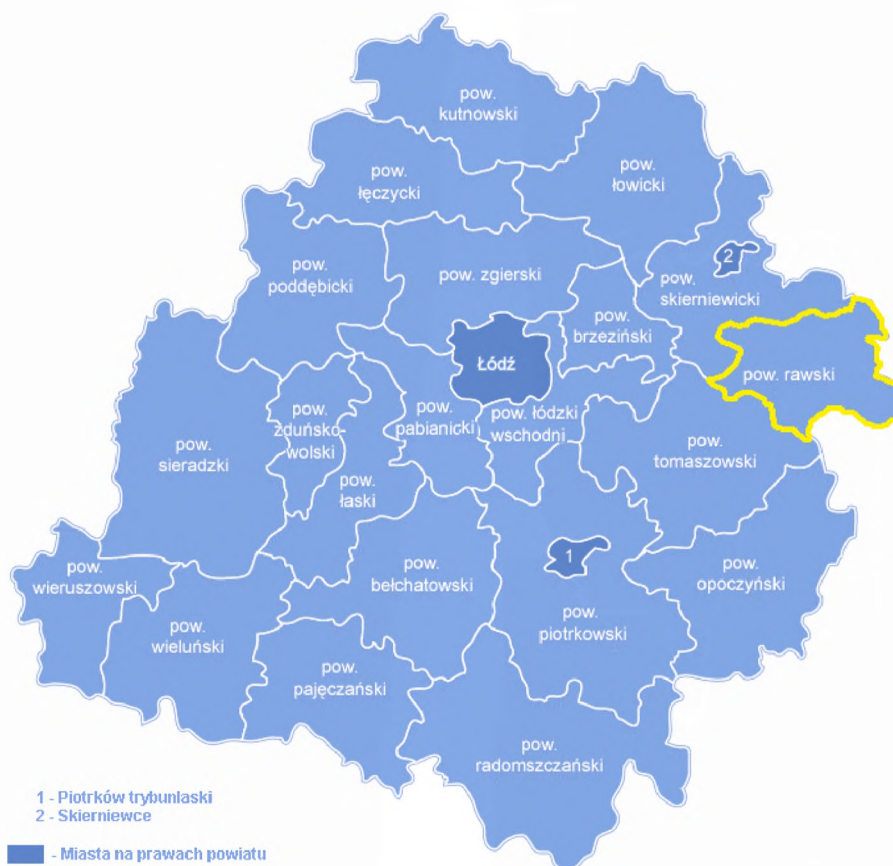
Przy opracowaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje dotyczące stanu środowiska na terenie powiatu rawskiego uzyskane z następujących instytucji:

- dane udostępnione przez Starostwo Powiatowe,
- dane udostępnione przez Gminy powiatu rawskiego,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi,
- Polskie Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim, Zarząd Zlewni w Łowiczu,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej,
- ZEC Sp. z o.o. Rawa Mazowiecka,
- CEWOKAN Sp. z o.o.,
- Gminny Zakład ds. Eksploatacji Wodociągów i Kanalizacji – Rawa Mazowiecka,
- Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Biała Rawska,
- Nadleśnictwo Skierniewice,
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi.

2. Charakterystyka powiatu rawskiego

Powiat rawski położony jest we wschodniej części województwa łódzkiego i sąsiaduje z powiatami: skierniewickim oraz tomaszowskim w województwie łódzkim, oraz powiatem żyrardowskim i grójeckim w województwie mazowieckim. Siedzibą powiatu jest miasto Rawa Mazowiecka, położone między Łodzią a Warszawą, przy drodze: ekspresowej S8 (E-67) Kudowa Zdrój – Wrocław – Wieluń – Piotrków Trybunalski – Rawa Mazowiecka – Warszawa – Białystok – Suwałki – Budzisko – granica państwa. Ponadto przez powiat przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie:

- droga krajowa nr 72: Konin – Turek – Łódź – Rawa Mazowiecka,
- droga wojewódzka nr 707: Skierniewice – Rawa Mazowiecka – Nowe Miasto nad Pilicą,
- droga wojewódzka nr 725: Rawa Mazowiecka – Biała Rawska – Belsk Duży,
- droga wojewódzka nr 726: Rawa Mazowiecka – Opoczno – Żarnów.

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu rawskiego na tle województwa łódzkiego
Źródło: pl.wikipedia.org

Powierzchnia powiatu rawskiego, wynosząca 646 km², sprawia, że jest jednym z mniejszych powiatów. W skład powiatu wchodzi miasto Rawa Mazowiecka, miasto i gmina Biała Rawska, a także gminy: Cielądz, Rawa Mazowiecka, Regnów i Sadkowice.

Pod względem fizyczno-geograficznym obszar powiatu, zgodnie z podziałem zaproponowanym przez prof. J. Kondrackiego, leży w południowo-zachodniej części Wysoczyzny Rawskiej, będącej częścią makroregionu Wzniesienia Południowo mazowieckie. (Kondracki J., 1988).

Powiat rawski jest powiatem typowo rolniczym. Dla gospodarki powiatu istotne znaczenie ma jego położenie komunikacyjne, dobrze rozwinięta sieć dróg, zróżnicowanie przyrodnicze, występowanie dużych obszarów leśnych. Nie bez znaczenia pozostaje bliskość dużej aglomeracji miejskiej - Łodzi oraz Piotrkowa Trybunalskiego, Warszawy, co pozwoliło niektórym gminom rozwinąć funkcje usługowe zaplecza rekreacyjnego.

Ukształtowana pod wpływem czynników przyrodniczych, historycznych, a także rynkowych, baza ekonomiczna powiatu rawskiego jest silnie zróżnicowana przestrzennie. Jej podstawą jest obecnie mała i średnia przedsiębiorczość pozarolnicza, skupiona w sektorze gospodarki prywatnej, która koncentruje się na obszarach miast. Największy udział w tej dziedzinie gospodarki ma przemysł zlokalizowany w Rawie Mazowieckiej i Białej Rawskiej na pozostałym obszarze funkcją dominującą jest rolnictwo, charakteryzujące się wysokim rozdrobnieniem agrarnym oraz silnie zróżnicowaną intensywnością produkcji, z wyjątkiem gmin Sadkowiec i Biała Rawska, gdzie obserwowana jest koncentracja upraw sadowniczych.

Liczba mieszkańców powiatu rawskiego wg danych na koniec 2024 roku wynosiła 45 664 osób. Spośród ogólnej liczby mieszkańców, 50,5% stanowiły kobiety, a 49,5% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wyniósł 42 lata i był nieznacznie niższy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu rawskiego w 2050 roku powinna wg szacunków ulec zmniejszeniu do 41 tys.

Wg stanu na koniec 2024 roku zarejestrowano 422 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 549 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu rawskiego -127. W tym samym roku 2 osoby zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 3 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -1.

57,1% mieszkańców powiatu rawskiego jest w wieku produkcyjnym, 19,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 23,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W powiecie rawskim w roku 2024 w rejestrze REGON zarejestrowane było 4 805 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 3 746 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 248 nowych podmiotów, a 182 podmioty zostały wyrejestrowane.

1,9% (88) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 22,3% (1 041) podmiotów, a 75,8% (3 545) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie rawskim najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (32.6%) oraz Budownictwo (15.7%)¹.

¹ Zgodnie z danymi GUS stan na koniec 2024 rok

3. Cele w zakresie ochrony środowiska do 2024 roku

Zgodnie z Wytocznymi określone cele wskazane w dokumencie powinny być:

- skonkretyzowane (określone możliwie konkretnie),
- mierzalne (z przypisanymi wskaźnikami),
- akceptowalne (akceptowane przez osoby pracujące na rzecz ich osiągnięcia),
- realne (możliwe do osiągnięcia),
- terminowe (z przypisanymi terminami).

Poniżej przedstawiono cele w podziale na poszczególne obszary interwencji.

Ochrona klimatu i jakości powietrza (OP)

OP.I. Poprawa jakości powietrza

Ochrona przed hałasem (KA)

KA.I. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem

Ochrona przed promieniowaniem (PEM)

P.I. Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem

Gospodarowanie wodami (ZW)

ZW. I. Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania

ZW. II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą

Gospodarka wodno-ściekowa (GW)

GW. I. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Zasoby geologiczne (ZG)

ZG. I. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

Gleby (GL)

OGL. I. Ochrona i właściwe użytkowanie gleb

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)

GO. I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami

Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów (ZP)

ZP. I. Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej

ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

ZP.III. Powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony

Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)

PAP.I. Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia

Edukacja ekologiczna

E.I Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności powiatu rawskiego

Cele określono na podstawie analizy stanu środowiska oraz prognozowanych zmian w oparciu o obowiązujące przepisy oraz nowe wymagania prawne, a także Programy rządowe oraz regionalne w zakresie poszczególnych komponentów. Definiując cele środowiskowe wzięto również pod uwagę wyniki analizy stanu środowiska w powiecie, przeprowadzonej w części pierwszej dokumentu oraz specyficzne uwarunkowania powiatu.

W zakresie każdego celu sprecyzowano konkretne zadania, które pokazano w dalszej części opracowania. W poniższych zestawieniach zobrazowano, jak przebiegała realizacja zadań w okresie lat 2023-2024.

Biorąc pod uwagę fakt, że w Programie Ochrony Środowiska pojawiają się zadania należące nie tylko do powiatu rawskiego, dane do opracowania niniejszego Raportu pochodzą nie tylko ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej i jego jednostek, ale także z gmin oraz instytucji wymienionych na listach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, jako jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie.

W tym celu autor niniejszego „Raportu...” podjął działania w celu uzyskania informacji do wszystkich jednostek mających wpływ na realizację poszczególnych zadań, a pozyskane informacje wykorzystano w Raporcie z wykonania Programu Ochrony Środowiska w częściach dotyczących zadań monitorowanych oraz zaleceń dla gmin powiatu rawskiego.

4. Stopień realizacji działań w latach 2023-2024

4.1. Ochrona klimatu i powietrza

W zakresie ochrony powietrza w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 4 zadań własnych i 7 zadań monitorowanych obejmujących m.in. termomodernizację budynków oraz inwestycję w odnawialne źródła energii, modernizację źródeł ciepła, realizację planów gospodarki niskoemisyjnej przez gminy, kontrolę i wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących ochrony powietrza i klimatu, edukację ekologiczną.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony jakości powietrza na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 1 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony powietrza na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 OP.I. Poprawa jakości powietrza		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	OP.1.2.Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	W latach 2023-2024 Powiat Rawski wykonał 2 zadania związanych z termomodernizacją obiektów powiatowych na łączny koszt 381 794 zł , w tym: W Zespole Szkół-Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej zakończono remont Sali gimnastycznej, pomalowano ściany, wymieniono okna i dokonano termomodernizacji ścian budynku, zainstalowano drzwi ewakuacyjne. Zakupiono dwa piece gazowe z osprzętem do budynku strażnicy KP PSP w Rawie Mazowieckiej. "Poprawa efektywności energetycznej budynku Szpitala Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej - montaż instalacji fotowoltaicznej" – 190 766,00 zł.

2	OP.2.1., KA.1.1. Budowa i przebudowa dróg powiatowych oraz opracowanie dokumentacji projektowej	W latach 2023-2024 Powiat Rawski przeprowadził przebudowę i modernizację 9 odcinków dróg powiatowych, w tym: • Modernizację drogi 4121E w m. Zofiów - 803 805,00 zł, • Modernizację drogi 4131E w m. Olszowa Wola - 46 617,00 zł, • Modernizację drogi na odcinku Pagów – Roślawowice - 231 928,80 zł • Powierzchniowe utrwalanie na odcinku Kazimierzów – Lesiew oraz w m. Kazimierzów 228 748,95 zł, • Powierzchniowe utrwalanie w m. Lutkówka - 59 042,75 zł, • Modernizację drogi 4101E w m. Rzeczków - 240 00,00 zł, • Modernizację drogi 4331E w m. Stare Byliny - 43 480,50 zł, • Modernizację drogi 4119E od km. 1+850 do km. 2+394 i od km. 2+810 do km. 3+766 - 801 441,09 zł, • Remont drogi powiatowej nr 4121E Biała Rawska - Ryłsk - 3 260 970,84 zł. W tym samym okresie Powiat Rawski modernizował gruntowe odcinki dróg powiatowych, w tym: • Modernizacja drogi gruntowej w m. Łaszczyn - 183 300,75 zł, • Modernizacja drogi gruntowej w m. Narty - 324 074,25 zł, • Modernizacja drogi gruntowej w m. Wołucza - 392 416,90 zł oraz (geodeta) 37 318,20 zł.
3	OP.2.5. Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	W latach 2023-2024 Powiat nie realizował zadania związanego z budową ścieżek rowerowych.
4	OP.2.6. Sukcesywna kontrola decyzji administracyjnych oraz uciążliwych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu	Zadanie realizowane jest przez Wydział Środowiska, Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej. W latach 2023-2024 zostały wydane 4 pozwolenia na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza. WIOŚ w Łodzi W latach 2023-2024 na terenie powiatu rawskiego WIOŚ w Łodzi Delegatura w Skierniewicach przeprowadziła 7 kontroli podmiotów w zakresie ochrony powietrza. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wydano zarządzeń pokontrolnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu rawskiego, 2025

Tabela 2 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony powietrza na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel średniookresowy do 2024 OP.I. Poprawa jakości powietrza		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań w latach 2023-2024
1.	OP.1.1. Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	W ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze na terenie Powiatu Rawskiego w okresie 01.01.2023-31.12.2024 roku zawarto 124 umowy o dofinansowanie o łącznej kwocie zawartych umów wynoszącej 2 502 200 zł, w tym zakres 101 umów objął wymianę kotłów, zakres 25 umów objął zakup instalacji fotowoltaicznej oraz zakres 26 umów objął termomodernizację (m.in. ocieplenie, wymiana drzwi/okien, wentylacja mechaniczna). Wg danych od PGE w Łodzi w powiecie rawskim znajduje się obecnie 1866 mikroinstalacji o łącznej mocy zainstalowanej 21 550 kW, 10 farm PV o łącznej mocy 10 550 kW oraz 1 farma wiatrowa o mocy 22 MW. W latach 2023-2024 na obszarze powiatu rawskiego wybudowano: • linie napowietrzne SN o długości 0,020 km, • linie kablowe SN o długości 10,225 km, • 11 stacji transformatorowych, W tym samym okresie zlikwidowano: • linie napowietrzne SN o długości 0,24 km, • linie kablowe SN o długości 0,030 km, • 7 stacji transformatorowych. Gmina Biała Rawska Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 49,5 kWp zasilającej Stację Uzdatniania Wody w Białej Rawskiej. W 2023 roku został przeprowadzony proces termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej w Lesiewie, docieplono przegrody zewnętrzne (ściany, stropodach), wymieniono instalacja CO, zmodernizowano kotłownię, zamontowano pompy ciepła oraz kocioł olejowy jako źródło szczytowe, zamontowano instalację fotowoltaiczną o mocy 33,75 kWp z magazynem energii pojemności 23 kWh. Miasto Rawa Mazowiecka Wymiana okien w budynku Szkoły Podstawowej nr 2. W ramach inwestycji w budynku szkoły zostały wymienione stare, nieszczelne okna. Zakres wykonanej inwestycji: wymiana 103 okien drewnianych na okna PCV, wymiana parapetów zewnętrznych, malowanie elewacji farbą silikonową oraz renowacja i malowanie parapetów wewnętrznych. Druga część okien zostanie wymieniona w 2025 roku. Dostawa, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznych (PV) wraz z systemem monitoringu. Zadanie objęło montaż instalacji fotowoltaicznej o łącznej mocy do 50 kWp na potrzeby Ujęcia Wody Boguszyce, montaż instalacji PV o mocy 10 kWp przy budynku biurowym przy ul. Słowackiego. Wartość zrealizowanych inwestycji wyniosła 185.000 zł netto. W związku z ekologicznym celem zadania, 80% nakładów (150.080 zł) to umorzenie pożyczki WFOŚiGW w Łodzi.
2	OP.1.2.Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	

		Gmina Rawa Mazowiecka W 2023 roku Gmina Rawa Mazowiecka uzyskała dofinansowanie w ramach Edycji 6PGR/2023 Polski Ład na zadanie pn. „Przebudowa budynku OSP połączona z głęboką termomodernizacją oraz zagospodarowaniem terenu” w kwocie 1.950.200,00 zł. W ramach ww. zadania kompleksowej przebudowie poddawany jest budynek strażnicy OSP Konopnica. Gmina Regnów Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku hydroforni, Wymiana źródła ciepła wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej na budynku świetlicy w Annosławiu. Realizacja programu priorytetowego „Czyste Powietrze” na terenie gminy Regnów według stanu na dzień 31.12.2024 r. przedstawia się następująco: • liczba złożonych Wniosków o dofinansowanie: 52, • liczba zawartych umów o dofinansowanie: 38, • liczba zrealizowanych przedsięwzięć: 12, • kwota wypłaconych dotacji: 402 861,10 zł. Gmina Sadkowice Wykonano termomodernizację budynku Zespołu Szkół w Sadkowicach etap II.
3	OP.1.3. Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. W roku 2023 Spółka wykonała następujące zadania: • podłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej na os. Solidarności poprzez budowę wężła ciepłego w budynku zlokalizowanym przy ulicy Zwolińskiego 1B. Wartość netto inwestycji to 229 919,37 zł; • wykonanie instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku kotłowni zlokalizowanej przy ulicy Kazimierza Wielkiego 15. Koszt: 194 400 zł netto; • budowa dwóch stacji uzdatniania wody przy kotłowniach Solidarności oraz Kazimierza Wielkiego. Koszt: 23 345 zł netto. W 2023 r. w realizacji pozostawały następujące zadania: • wykonanie systemu sygnalizacji pożarowej w dwóch kotłowniach. Koszt: 93 617 zł netto. • wykonanie instalacji fotowoltaicznej przy budynku biurowym zlokalizowanym na ulicy Solidarności 2A. Koszt 71 000 zł netto. W 2024 r. Spółka wykonała następujące zadania: • Dostawa, montaż i uruchomienie zestawu do magazynowania energii na obiekcie ZEC Sp. z o.o. zlokalizowanym przy ul. Kazimierza Wielkiego 15 o wartości netto: 50 000 zł. Magazyn jest eksploatowany łącznie z oddaną do użytkowania w sierpniu 2023 r. instalacją fotowoltaiczną (PV) o łącznej mocy 47,5 kWp i systemem monitoringu. • Dostawa, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznej (PV) o łącznej mocy 48,06 kWp wraz z systemem monitoringu oraz z zestawem do magazynowania energii na obiekcie ZEC Sp. z o.o. zlokalizowanym przy ul. Solidarności 5 o łącznej wartości 182 400 zł netto.

		Dostawa, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznej (PV) o łącznej mocy 18,27 kWp wraz z systemem monitoringu oraz z zestawem do magazynowania energii na obiekcie ZEC Sp. z o.o. zlokalizowanym przy ul. Solidarności 2A o łącznej wartości 120 000 zł netto. Wymienione zadania zostały dofinansowane w formie umorzenia pożyczki ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Głównym przedsięwzięciem inwestycyjnym o strategicznym znaczeniu, do którego spółka rozpoczęła przygotowania, jest budowa elektrociepłowni. Obiekt ma zastąpić ciepłownię osiedlowe, zabezpieczając w ciepło na długie lata mieszkańców i innych odbiorców. W 2023 r. wykonano w tym celu m.in. odwierty geologiczne i geotechniczne, zrealizowano też jedną z dwóch części dokumentacji projektowej infrastruktury technicznej sieci ciepłowniczej oraz kabla energetycznego dotyczącej połączenia istniejących źródeł ciepła w oparciu o elektrociepłownię.
4,5, 6	OP.2.2., KA.1.2. Budowa, przebudowa i remonty dróg krajowych OP.2.3., KA.1.3. Budowa, przebudowa i remonty dróg wojewódzkich OP.2.4., KA.1.4. Budowa i przebudowa dróg gminnych oraz opracowanie dokumentacji projektowej	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi nie przeprowadził w latach 2023-2024 inwestycji. Obecnie trwają prace związane z remontem dwóch mostów w Białej Rawskiej (droga wojewódzka nr 725) i Niemgłowach (droga wojewódzka nr 707). Gmina Rawa Mazowiecka Remont drogi gminnej Nr 113109 E w miejscowości Głuchówek (1,003 km). Wartość zadania wraz z kosztami nadzoru – 1 227 771,52 zł, Remont drogi Janolin - Stary Dwór – Wałowice, długość drogi – 3,549 km. Wartość zadania wraz z kosztami nadzoru – 2 597 729,99 zł. Remont dróg wewnętrznych w miejscowościach Stara Wojska, Nowa Wojska, łączna długość dróg – 4,968 km. Wartość zadania wraz z kosztami nadzoru – 2 872 315,44 zł. Remont drogi gminnej Nr 113113 E w miejscowości Konopnica, długość drogi – 0,672 km. Wartość zadania wraz z kosztami nadzoru – 1 019 713,94 zł. Remont drogi gminnej Nr 113121 E w miejscowości Konopnica, długość drogi – 0,931 km. Wartość zadania wraz z kosztami nadzoru – 1 317 278,11 zł. Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Boguszyce, długość drogi – 0,321 km. Wartość zadania wraz z dokumentacją projektową, kosztorysem inwestorskim, kosztami nadzoru robotami dodatkowymi – 472.633,90 zł Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Boguszyce, długość drogi – 0,215 km. Wartość zadania wraz z dokumentacją projektową, kosztorysem inwestorskim, kosztami nadzoru – 339.300,45 zł. Remont drogi gminnej Nr 113123 E w miejscowości Chrusty, łączna długość drogi – 1,422 km. Wartość zadania wraz z dokumentacją projektową, kosztorysem inwestorskim, kosztami nadzoru, robotami dodatkowymi – 1.003.330,42 zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 489.807,00 zł. Miasto Rawa Mazowiecka Przebudowa ulicy Słowackiego na odcinku od wyniesionego przejścia do ul. Katowickiej wraz ze skrzyżowaniem

		z ul. Wyzwolenia. Przebudowa ulicy Słowackiego objęła odcinek o długości 857,5 m wraz z odwodnieniem i linią oświetlenia ulicznego. Koszt inwestycji - 5,7 mln zł. Zadanie dofinansowane było kwotą 2,5 mln zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Budowa ulicy Radosnej wraz z parkingiem oraz infrastrukturą towarzyszącą. Przedmiotem inwestycji była budowa nowej drogi gminnej - ulicy Radosnej - wraz z przylegającym parkingiem, oświetleniem ulicznym oraz infrastrukturą podziemną tj. siecią kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej i wodociągiem. Wykonano również oświetlenie uliczne - zamontowano 12 sztuk latarni. Inwestycją objęte było również usunięcie podziemnych kolizji z sieciami, wykonanie zjazdów na posesje, oznakowanie pionowe i poziome. Wybudowano również parking na 119 miejsc parkingowych, w tym 5 miejsc dla osób z niepełnosprawnościami. Koszt zadania - 2,6 mln zł Na realizację inwestycji pozyskano dofinansowanie w kwocie 2 mln zł z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Budowa ulicy Paska. W roku 2024 wybudowano jezdnię asfaltową w ul. Paska o szerokości 5m na odcinku 730,5 m, wykonano pobocza z kruszywa, zjazdy i chodniki z kostki betonowej. Zostało wykonane oświetlenie na długości 288 m oraz doświetlono przejścia dla pieszych. Koszt inwestycji – 2,4 mln zł. Gmina Biała Rawska W 2023 roku w rozdziale 60016 - Drogi gminne – na wydatki statutowe zrealizowano kwotę 735.641,46 zł, tj. 93,74 % planu. W 2022 roku W 2022 r. inwestycje związane z infrastrukturą drogową kosztowały 5,8 mln zł. Zmodernizowano ponad 13 km dróg. Z pozyskanych środków z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład wykonano dwie drogi: • Grzymkowice – Pachy na odcinku 1 km z przebudową mostu na rzece Białce • Orla Góra – Wola-Chojnata o długości 2,4 km Koszt obydwu dróg wyniósł 3,29 mln zł, z czego ponad 3 mln stanowiły środki zewnętrzne. Wykonano remont 800 m drogi Białogórne – Białą Wieś – Grzymkowice przez położenie nawierzchni betonowej. Wartość inwestycji wyniosła 116 tys. zł , z czego niemal 58 tys. zł pochodziło z dotacji Wojewody Łódzkiego W 8 miejscowościach powstały drogi o nawierzchni betonowej o całkowitej długości 1,5 km, a wartość prac wyniosła ok. 230 tys. zł. W 15 miejscowościach: Białogórne, Chrzęszczew, Dańków, Franklin, Grzymkowice, Marchaty, Narty, Orla Góra, Ossa, Pachy, Przyłuski, Rostawowice, Tuniki, Wola-Chojnata, Zofiów utwardzono kruszywem 3,24 km dróg. Przez wbudowanie 1340 ton żwiru poprawiono jakość dróg w Białogórnym, Błażejewicach, Orlej Górze, Pachach, Podsędkowicach, Przyłuskach, Rzeczkowie i Wilczych Piętkach. Gmina Cielądz W roku 2023 wydatki na infrastrukturę drogową wyniosły łącznie 1 797 754,99 zł, z czego główne wydatki inwestycyjne dotyczyły robót budowlanych związanych z modernizacją infrastruktury drogowej i stanowiły 1 142 059,02 złotych.
--	--	---

		Najważniejsze wydatki inwestycyjne na drogi w Gminie Cielądz w 2023 roku: • Remont drogi gminnej w 116105 w miejscowości Sanogoszcz 379 742,33 Remont drogi gminnej 113097E w miejscowości Cielądz, koszt 130 693,90 zł • Przebudowa drogi gminnej podbudową betonową w miejscowości Mała Wieś koszt 99 716,00 zł • Przebudowa drogi gminnej Ossowice – Osówek etap I, koszt 89 429,86 zł • Remont infrastruktury drogowej na terenie gminy Cielądz w miejscowościach Gułki, Mała Wieś, Stólniki koszt 662 600,69 zł. Gmina Regnów Remont drogi dojazdowej w miejscowości Ryłsk Duży na odcinku 890 m, Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Kazimierzów, Remont /przebudowa/ dróg gminnych w miejscowościach Ryłsk, Ryłsk Duży, Sowidół Remont/modernizacja/ nawierzchni drogi w miejscowości Podskarbice Królewskie Budowa drogi w strefie przemysłowej w Regnowie Gmina Sadkowice Na inwestycje w zakresie infrastruktury transportu i łączności wydatkowano w 2023 roku kwotę 2 992 992,90 zł na następujące przedsięwzięcia: • Przebudowa drogi gminnej nr 113204E Kaleń-Paprotnia Etap III - 834 886,97 zł, • Przebudowa drogi gminnej nr 113215E Kłopczyń-Mogielnica Etap I -675 605,36 zł, • Przebudowa drogi nr 113202E w m. Sadkowice - 308 523,71 zł, • Przebudowa drogi w nr 113212E w m. Żelazna - 426 200,91 zł, • Przebudowa drogi w nr 113218E w m. Trębaczew - 747 775,95 zł,
7	OP.2.5. Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	W latach 2023-2024 nie realizowano zadania.
Inne	Prowadzenie edukacji ekologicznej młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu	Gmina Biała Rawska W 2023 roku w ramach środków z WFOŚiGW przekazane zostały dotacje dla szkół na edukację ekologiczną w kwocie 347.290,36 zł. Ponadto zajęcia o charakterze ekologicznym wpajające u dzieci dobre nawyki oraz naukę ochrony przyrody prowadzone były w Świetlicy Środowiskowej w Białej Rawskiej oraz w M-GBP w Białej Rawskiej. Miasto Rawa Mazowiecka Na podstawie aneksu do porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (WFOŚ i GW) w Łodzi, podpisanego 28 czerwca 2021

		roku, na terenie Urzędu Miasta Rawa Mazowiecka został utworzony punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”, w którym można uzyskać szczegółowe informacje na temat programu. Mieszkańcy, których budynki są usytuowane w granicach administracyjnych miasta Rawa Mazowiecka, mogą także uzyskać pomoc w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność w ramach programu, a wnioski o dofinansowanie mogą składać w Urzędzie Miasta Rawa Mazowiecka. Za pośrednictwem urzędu w latach 2023-2024 zostało złożonych do WFOŚiGW w Łodzi 57 wniosków o dofinansowanie oraz 44 wniosków o płatność. Informacje na temat programu były także przekazywane podczas spotkań z mieszkańcami, ponadto był prowadzony kolportaż materiałów informacyjnych. Program „Ciepłe Mieszkanie” ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Wsparciem objęte są przedsięwzięcia polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe i poprawie efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Miasto Rawa Mazowiecka podpisało umowę na dofinansowanie realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia z WFOŚiGW w Łodzi. Od 16.08.2023 r. do 30.10.2023 r. trwał I nabór wniosków. W tym czasie złożono 2 wnioski o dofinansowanie, podpisano 2 umowy, które zakończyły się złożeniem w grudniu 2023 r. wniosków o płatność. Gmina Regnów W ramach działalności Gminnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Programu „Czyste Powietrze” w latach 2023-2024 zostały zorganizowane dla mieszkańców Gminy cztery spotkania edukacyjno-informacyjne dotyczące dofinansowań z Programu Czyste Powietrze. Realizacja programu priorytetowego „Czyste Powietrze” na terenie gminy Regnów według stanu na dzień 31.12.2024 r. przedstawia się następująco: • liczba złożonych Wniosków o dofinansowanie: 52, • liczba zawartych umów o dofinansowanie: 38, • liczba zrealizowanych przedsięwzięć: 12, • kwota wypłaconych dotacji: 402 861,10 zł.
--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej, Gmin i Miasta, zarządców dróg publicznych, WFOŚiGW, Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., 2025

4.2. Zagrożenia hałasem

W zakresie oddziaływania hałasu w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 1 zadanie własne oraz 2 monitorowane obejmujących monitoring klimatu akustycznego, kontrolę i wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących ochrony przed nadmiernym hałasem.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących oddziaływania hałasu na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 3 Stan realizacji zadań własnych w zakresie oddziaływania hałasu na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 KA.I. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1.	KA.1.5. Likwidacja istniejących uciążliwości hałasów instalacyjnych, przez wydawanie decyzji o dopuszczalnych poziomach hałasu	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Starostę Powiatu Rawskiego. W latach 2023-2024 nie wydawano decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej, 2025

Tabela 4 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie oddziaływania hałasu na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel średniookresowy do 2024 KA.I. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1.	KA.1.6. Ocena stanu klimatu akustycznego przy drogach publicznych	Zadanie zaplanowane do realizacji przez administratorów dróg publicznych na których ruch pojazdów wynosi więcej niż 1,5 mln rocznie. W 2023 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi przeprowadził pomiary w miejscowości Rawa Mazowiecka na odcinku drogi ekspresowej S8. Tereny w otoczeniu punktu pomiarowego zaklasyfikowano do terenów zabudowy zagrodowej, dla których dopuszczalny poziom hałasu w porze dnia wynosi 65 dB, a w porze nocy 56 dB. W porze nocy zarejestrowano w punkcie pomiarowym przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu o 2,1 dB.
2.	KA.1.6. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed nadmiernym hałasem	Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu rawskiego w trakcie opracowania nowych lub zmienianych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W okresie sprawozdawczym uchwalono 9 nowych lub zmienionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. We wszystkich przypadkach uwzględniono przepisy dotyczący ochrony przed hałasem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gmin i Miasta, Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Łodzi, 2025

4.3. Pola elektromagnetyczne

W zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 1 zadania własnego oraz 2 zadań monitorowanych, obejmujących m.in.: monitoring pól elektromagnetycznych, kontrolę miejsc i lokalizacji źródeł promieniowania, w tym wprowadzenie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 5 Stan realizacji zadań własnych w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 P.I. Ochrona przez ponadnormatywnym promieniowaniem		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1.	P.1.2. Przyjmowanie zgłoszeń instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne	Zadania zaplanowane do realizacji przez Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej jako organ analizujący i przyjmujący zgłoszenia instalacji emitujących pola elektromagnetyczne. W latach 2023-2024 Starosta Rawski przyjął 7 zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej, 2025

Tabela 6 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel średniookresowy do 2024 Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1.	P.1.1. Kontynuacja monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku	Na terenie powiatu rawskiego w 2023 roku dokonano oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz obserwacji zmian w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na obszarze powiatu rawskiego zlokalizowano 1 punkt pomiarowy do badań pól elektromagnetycznych w miejscowości Janolin 5 w gminie Rawa Mazowiecka. Z analizy wykonanych pomiarów wynika, że zmierzone wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego w 2023 roku utrzymywały się na niskim poziomie i nie przekroczyły wartości dopuszczalnej dla zakresu częstotliwości objętej monitoringiem. W 2024 roku nie prowadzono monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie powiatu rawskiego.
2.	P.1.3. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa)	Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu rawskiego w trakcie opracowania nowych lub zmienianych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W okresie sprawozdawczym uchwalono 9 nowych lub zmienionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gmin i Miasta, Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Łodzi, 2025

4.4. Gospodarowanie wodami

W zakresie gospodarki wodnej w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 1 zadania własnego oraz 6 zadań monitorowanych, obejmujących m.in.: ograniczenie zużycia wody, wprowadzenie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących terenów zalewowych i ich ochrony, poprawę retencji wodnej na terenie powiatu, budowa infrastruktury przeciwpowodziowej. W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowanie wodami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 7 Stan realizacji zadań własnych w zakresie gospodarowanie wodami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cele środowiskowe do 2024 ZW. I. Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania ZW. II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	ZW.2.3. Realizacja zadań przez Spółki Wodne	Gminna Spółka Wodna w Sadkowicach W Gminie Sadkowice działa Spółka Wodna, która zajmuje się konserwacją i naprawą urządzeń melioracyjnych. W 2024 roku na realizację statutowych działań Spółka otrzymała wsparcie finansowe z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi w kwocie - 20 625,00 zł, z Gminy Sadkowice w kwocie - 29 000,00 zł, z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w kwocie – 25 139,00 zł. Gminna Spółka Wodna w Sadkowicach w 2024 roku otrzymała dotacje na łączną kwotę -74 764,00 zł. Środki własne GSW w 2024 roku od Członków Spółki stanowiły kwotę- 1 451,00 zł. W 2024 roku zostały wykonane prace konserwacyjne na rowach melioracyjnych w miejscowościach: Pilawy R-1 1930 mb za kwotę 28 950,00 zł, Pilawy R-2 650 mb za kwotę 9 750,00 zł, Pilawy R-3 50 mb za kwotę 750,00 zł, Sadkowice R-8 120 mb za kwotę 1800,00 zł, Olszowa Wola R-13 700 mb za kwotę 10 500,00 zł, Sadkowice R-11 49 mb za kwotę 720,00 zł, Bujaly R-B2 330 mb za kwotę 4 950,00 zł, Gacpary R-B 420 mb za kwotę 6 300,00 zł, Nowe Lutobory R-A 200 mb za kwotę 3 000,00 zł, Nowe Lutobory R-A3 60 mb za kwotę 1 500,00 zł, Nowe Lutobory R-A3 20 mb za kwotę 1 0250,00 zł. Łączna długość długość konserwowanych rowów wyniosła - 4508 mb a koszty robót stanowiły kwotę – 68 220,00 zł oraz odwóz urobku w ilości 20 m³ za kwotę 1 025,00 zł co łącznie stanowiło kwotę 69 245,00 zł W ubiegłym roku dokonano naprawy urządzeń i budowli melioracyjnych zgłoszonych przez rolników w następujących miejscowościach: • Olszowa Wola – naprawa mostka na R-B 1szt. za kwotę 1 100,00 zł, • Sadkowice – naprawa drenażu dz. nr 99 1 szt. za kwotę 2 850,00 zł, • Pilawy – naprawa mostka na R1 1szt. za kwotę 1 600,00 zł, • Zakupiono 1 rurę za kwotę 1 420,00 zł Łącznie na roboty konserwacyjne i usuwanie awarii w 2024 roku wydatkowano kwotę 76 215,00 zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Spółki Wodnej w Sadkowicach, 2025

Tabela 8 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarowanie wodami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 Minimalizacja zagrożeń spowodowanych klęskami powodzi i suszy		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	ZW.1.1. Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	W celu weryfikacji zaplanowanego zadania posłużono się danymi Głównego Urzędu Statystycznego dotyczącymi zużycia wody w gospodarstwach domowych i w przemyśle, na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024. Zużycie wody w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 97 dam³ tj. o ponad 2% w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. W 2023 roku zużycie wody wyniosło 4 245 dam³, w 2024 roku – 4 343 dam³. W przemyśle natomiast zużycie wody zmniejszyło się w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego o 8 dam³. W 2023 roku zużyto 129 dam³, w 2024 roku – 121 dam³.
2	ZW.1.2. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz poboru wód	WIOŚ w Łodzi W latach 2023-2024 na terenie powiatu rawskiego WIOŚ w Łodzi Delegatura w Skierniewicach przeprowadziła 7 kontroli podmiotów w zakresie przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz poboru wód. Nie wydano zarządzeń pokontrolnych.
3	ZW.1.3. Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	Zgodnie z ustawą Prawo wodne celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), badania prowadzi się w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW). Program monitoringu wód powierzchniowych przygotowuje się na okres 6 lat. Obecnie obowiązuje cykl monitoringu na lata 2022-2027. Opracowany program ma charakter wstępny i będzie podlegał corocznej aktualizacji. Zgodnie z wytycznymi cyklu planistycznego 2022-2027 oraz obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na jednolite części wód powierzchniowych obszar powiatu położony jest w zasięgu 10 jednolitych części wód powierzchniowych w obrębie dorzecza Wisły. W pięciu JCWP odnotowano umiarkowany stan ekologiczny, w trzech słaby stan ekologiczny, w jednej JCWP stan ekologiczny określono jako zły. W jednym przypadku nie można było dokonać oceny stanu/potencjału, ponieważ zabrakło badań biologicznych w JCWP. We wszystkich badanych JCWP stan chemiczny został określony jako stan chemiczny poniżej dobrego. Aktualny stan jakości badanych JCWP na terenie powiatu w każdym z badanych JCWP określono jako zły. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych

		związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW). W 2023 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbki wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Zgodnie z danymi udostępnionymi na stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (https://mjwp.gios.gov.pl/) w latach 2023-2024 nie prowadzono monitoringu jakości wód podziemnych na terenie powiatu rawskiego. Ostatnie badania prowadzono w latach 2019-2021, a ich wyniki zostały przedstawiono w Programie ochrony środowiska i Raportach z wykonania POŚ za poprzednie lata.
4	ZW.1.3. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Cielądz W zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Cielądz zrealizowano ponad 750 kontroli w zakresie realizacji obowiązku prawidłowego odprowadzania nieczystości ciekłych przez właściciela nieruchomości. Obowiązkiem właściciela nieruchomości w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, jest wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy na nieczystości ciekłe lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. Kontrola obejmowała posiadanie umowy zawartej z przedsiębiorcą świadczącym usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Cielądz oraz udokumentowanie wykonania obowiązku pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych w postaci dowodów, wystawionych każdorazowo po wykonaniu usługi przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie Wójta Gminy Cielądz na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.
5	ZW.2.1. Utrzymanie budowli przeciwpowodziowych	Miasto Rawa Mazowiecka Umocnienie brzegów zbiornika „Dolna” – etap II. Inwestycja polegała na umocnieniu brzegu zbiornika na odcinku 300 m poprzez zagęszczanie impulsowe gruntu oraz wykonanie przesłony przeciwfiltracyjnej metodą wykopu wąsko-przestrzennego. Po zakończeniu robót specjalistycznych została odbudowana nawierzchnia z kostki betonowej. Koszt inwestycji – 1,4 mln zł Zadanie „Umocnienie odcinka korpusu zapory bocznej lewej zbiornika „DOLNA” w Rawie Mazowieckiej – etap II” współfinansowano z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego, w ramach naboru „Renowacja zbiorników wodnych” na 2024 rok, w wysokości 150 tys. zł. Gmina Rawa Mazowiecka Oczyszczono zbiornik wodny w miejscowości Matyldów uzyskując dofinansowanie z budżetu Województwa Łódzkiego w kwocie 97 485,87 zł na ten cel. Zakres prac obejmował czyszczenie, pogłębienie, odmulanie oraz kształtowanie skarp zbiornika o powierzchni 4900,00 m² oraz uzupełnienie urządzenia hydrotechnicznego funkcjonalnie związanego ze

		zbiornikiem tzw. Mnicha spustowego. Łączny koszt zadania wyniósł 123 610,00 zł. Gmina Regnów W 2023 roku zrealizowano zadania: • Renowacja zbiornika małej retencji w miejscowości Podskarbie Szlacheckie, koszt: 103 580,00 zł, • Renowacja zbiornika małej retencji w Regnowie, koszt: 180 146,25 zł.
6	ZW.2.2. Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu rawskiego w trakcie opracowania nowych lub zmienianych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W okresie sprawozdawczym uchwalono 9 nowych lub zmienionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gmin i Miasta, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, WIOŚ w Łodzi, 2025

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 5 zadań monitorowanych obejmujących m.in.: budowę i modernizację kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków, sieci wodociągów, stacji uzdatniania wody itp.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024 w zakresie zadań monitorowanych.

Tabela 9 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 GW. I. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	GWS.1.1. Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu rawskiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę	Długość sieci wodociągowej na terenie gmin powiatu rawskiego wynosiła 753,0 km. W okresie lat 2023-2024 wybudowano około 8,8 km sieci wodociągowej, najwięcej w gminie Rawa Mazowiecka i Biała Rawska. Do nowobudowanej sieci wodociągowej przyłączono 193 nowych odbiorców. Obecnie z sieci wodociągu publicznego korzysta 84,7% mieszkańców powiatu, a do sieci wodociągowej przyłączonych jest 81,6% budynków.
2	GWS.1.2. Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania	Gmina Biała Rawska Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Biała Rawska oraz oczyszczalni ścieków przy szkole Podstawowej

wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	w Babsku. Zadanie dofinansowane z PROW w wysokości 3.054.605,00 zł. W 2023 roku przybyło 2,7 km sieci wodociągowej. Miasto Rawa Mazowiecka Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Słowackiego. Zakres robót obejmował przebudowę istniejącej sieci wodociągowej średnicy Ø110 mm w rejonie skrzyżowania ulic: Słowackiego i Cmentarnej, o długości 51,95 m oraz przebudowę odcinków bocznych Ø63 mm o łącznej długości 50,60 m do trzech działek w obrębie 4. Gmina Rawa Mazowiecka W 2023 r. ilość przyłączy wodociągowych w stosunku do roku 2022 wzrosła o 57, a ilość przyłączy kanalizacyjnych odprowadzających ścieki bytowe o 4, w tym 1 gospodarstwo podłączono do gminnej oczyszczalni ścieków w Kurzeszynie, a 3 do miejskiej oczyszczalni ścieków RAWiK. Gminny Zakład do spraw Eksploatacji Wodociągów i Kanalizacji w Rawie Mazowieckiej w 2023 roku w dalszym ciągu systematycznie wymieniał wodomierze analogowe na wodomierze z odczytem radiowym. W tym celu zakupiono kolejne 630 szt. o wartości 159 826,20 zł. Zastosowanie nowoczesnych wodomierzy w całej sieci wodociągowej pozwala skutecznie zmniejszać straty wody w porównaniu z sieciami składającymi się ze starszych modeli urządzeń. W 2024 r. ukończono realizowany od 2022 r. projekt inwestycyjny pn. „Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Rawa Mazowiecka”, na który składały się następujące zadania: • budowa 2,9 km nowych odcinków sieci wodociągowej w miejscowościach Boguszyce, Jakubów oraz Bogusławki Małe – Bogusławki Duże o wartości 657.779,40 zł („Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Rawa Mazowiecka – Budowa nowych odcinków wodociągów (Polski Ład)”) – zadanie ukończono w 2023 r., • remont oczyszczalni ścieków w Kurzeszynie o wartości 5,817.900,00 zł („Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Rawa Mazowiecka – Remont oczyszczalni ścieków w Kurzeszynie (Polski Ład)”), • budowa SUW w Zagórzcu o wartości 3.646.335,00 zł („Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Rawa Mazowiecka – Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Zagórzcu (Polski Ład)”). W 2024 r. na remont oczyszczalni ścieków i budowę SUW w Zagórzcu wydatkowano z budżetu kwotę 7.809.823,52 zł. W ramach Przebudowy Oczyszczalni Ścieków powstały następujące elementy: • przebudowano pompownię ścieków surowych, • zamontowano sito piaskownik w budynku technicznym, osadnik pierwotny o wym. 15,8 x 2,6 m, reaktor złoża tarczowych o wym. 10,7 x 2,4 m, oraz zbiornik buforowy na osad nadmierny o wym. 15,8 x 2,6 m. Gmina Regnów Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Regnów.
--	--

		Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Podskarbie Szlacheckie, wybudowano sieć wodociągową o łącznej długości 1402,65 mb. Gmina Sadkowice Na inwestycje w zakresie infrastruktury wodociągowej wsi wydatkowano w 2023 roku kwotę 1 401 284,43 zł na następujące przedsięwzięcia: • Budowa wodociągu w m. Broniew, • Modernizacja S.U.W. Kaleń, • Modernizacja S.U.W. Skarbkowa, • Modernizacja S.U.W. Studzianki, • Modernizacja automatyki sterowania S.U.W. Kaleń, • Modernizacja automatyki sterowania S.U.W. Studzianki, • Modernizacja sieci wodociągowej na terenie gminy Sadkowice, • System radiowego odczytu wodomierzy. Mieszkańcy powiatu rawskiego zaopatrywani są w wodę do spożycia z 19 wodociągów publicznych, która jest uzdatniana w 18 stacjach uzdatniania wody. W 2 wodociągach (w Kaleniu i Hucie Wałowskiej) woda nie wymaga uzdatniania. Stan sanitarno-techniczny budynków stacji uzdatniania wody jest dobry. Na bieżąco prowadzone są prace konserwacyjne urządzeń wodnych. Jakość wody w nadzorowanych wodociągach publicznych odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 roku, poz. 2294) i nadaje się do spożycia.
3	GWS.1.3. Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu rawskiego do zbiorczego systemu zbierania ścieków komunalnych	Stopień wyposażenia powiatu rawskiego w sieć kanalizacji sanitarnej jest niedostateczny - łączna długość wraz z przyłączami, wynosi 97,3 km. W latach 2023-2024 wybudowano 0,8 km sieci kanalizacji sanitarnej do której podłączono 31 nieruchomości. Siecią kanalizacyjną objętych jest ok. 40,2% mieszkańców powiatu rawskiego. Gmina Rawa Mazowiecka W latach 2023-2024 zrealizowano zadanie inwestycyjne zaplanowane w Strategii Rozwoju Gminy Rawa Mazowiecka na lata 2016 – 2022: „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Rawa Mazowiecka poprzez budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej”, w tym modernizacja przepompowni ścieków w miejscowości Nowy Kurzeszyn z całkowitą wymianą urządzeń ssąco-tłoczących w istniejących komorach przepompowni – wymienianą i instalacją szeregu urządzeń m.in. pomp zatapialnych "HYDRO VACUUM", orurowanie pompowni ze stali nierdzewnej, zawory, zasuwy itd., zakup 630 szt. wodomierzy radiowych pozwalających na zdalny odczyt zużycia wody.
4	GWS.1.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych, w tym zgodnie z KPOŚK	W tym samym okresie rozpoczęto realizację trzech ważnych zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej o wartości 10 122 014,40 zł, na które pozyskano dofinansowanie w ramach Programu Inwestycji Strategicznych - Polski Ład w kwocie 4 750 000,00 zł oraz dodatkowe dofinansowanie na inwestycje wodno – ściekowe w kwocie 3 878 291,00 zł: • zadanie pn. „Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Rawa Mazowiecka – Budowa nowych odcinków wodociągów (Polski Ład)”

		z okresem realizacji w latach 2022 – 2023 - Boguszyce, Jakubów, Matyldów – 657 779,40 zł; • zadanie pn. „Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Rawa Mazowiecka – Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Zagórz (Polski Ład)” z okresem realizacji w latach 2022 – 2024 - 3 646 335,00 zł; • zadanie pn. „Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Rawa Mazowiecka – Remont oczyszczalni ścieków w Kurzeszynie (Polski Ład)” z okresem realizacji w latach 2022 – 2024 - 5 817 900,00 zł. Dofinansowano budowę przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Rawa Mazowiecka - dofinansowaniem objęto 7 rodzin. Gmina Regnów Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Regnów – w trakcie realizacji.
5	GWS.1.5. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	Gmina Biała Rawska Według prowadzonej ewidencji na terenie gminy funkcjonuje 59 indywidualnych oczyszczalni ścieków oraz znajdują się 1322 szt. bezodpływowych zbiorniki na nieczystości płynne (szamba.) W 2023 roku z zakresu gospodarki wodno-ściekowej udzielono dotacji na budowę 5 przydomowych oczyszczalni ścieków na kwotę 20 000,00 zł. Istotnym zagrożeniem środowiska wodnego są ścieki bytowo-gospodarcze, które powstają na terenach wiejskich i nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną. Właściciel nieruchomości zapewnia utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej. W przypadku, gdy budowa sieci jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, to wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub uruchomienie przydomowej oczyszczalni ścieków bytowych zapewnia właściciel nieruchomości. Przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli przydomowa oczyszczalnia ścieków spełnia wymagania określone w odpowiednich przepisach. W 2024 r. liczba zbiorników bezodpływowych wynosiła 4 907 szt. (4 726 szt. w 2023 roku), przydomowych oczyszczalni ścieków 1 041 (943 szt. w 2023 roku). Liczba stacji zlewnych – 3 szt.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gmin i Miasta, zarządców sieci wodociągowej i kanalizacyjnej działających na obszarze powiatu rawskiego, 2025

4.6. Zasoby geologiczne

W zakresie ochrony zasobów geologicznych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 1 zadania monitorowanego, obejmujących m.in.: kontrolę realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz współdziałanie organów koncesyjnych.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadania dotyczącego ochrony zasobów geologicznych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024.

Tabela 10 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony zasobów geologicznych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 ZG. I. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1.	ZG.1.1. Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	W latach 2023-2024 Starosta Rawski rozpatrzył 36 spraw dotyczących wydobycia kopalin, 10 spraw dotyczących dokumentacji geologicznych oraz 26 spraw dotyczących projektów geologicznych. Na terenie powiatu rawskiego zlokalizowanych jest 40 złóż piasków i żwirów oraz 1 złożę ilastych surowców ceramiki budowlanej. Spośród istniejących 40 złóż piasków i żwirów w 2023 r. eksploatowanych było 7 złóż, z których łączne wydobycie wyniosło 139 tys. ton, natomiast w 2024 r. eksploatowanych było 10 złóż piasków i żwirów, z których łączne wydobycie wyniosło 366 tys. ton.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej, 2025

4.7. Gleby

W zakresie ochrony gleb w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 1 zadania własnego obejmującego uzgadnianie warunków wykonania rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadania dotyczącego ochrony gleb na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024.

Tabela 11 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony gleb na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 OGL. I. Ochrona i właściwe użytkowanie gleb		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	GL 1.1. Uzgadnianie warunków wykonania rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych przez podmioty zobowiązane	W latach 2023-2024 Starosta Powiatu Rawskiego rozpatrzył 3 sprawy dotyczących rekultywacji i wydał stosowne decyzje.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej, 2025

4.8. Gospodarowanie odpadami

W zakresie gospodarki odpadami w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 1 zadania własnego, 6 zadań monitorowanych, obejmujących m.in.: kontrolę przedsiębiorstw, zwiększenie udziału odzysku odpadów, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska, prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej, usuwanie wyrobów zawierających azbest.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024 w zakresie zadań monitorowanych.

Tabela 12 Stan realizacji zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 GO. I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	GO.1.1. Kontrola przestrzegania warunków określonych w decyzjach zezwalających zbieranie i przetwarzanie odpadów	W latach 2023-2024 Starosta Rawski rozpatrzył 15 spraw dotyczących wytwarzania, zbierania i przetwarzania odpadów oraz przeprowadził 3 kontrole miejsc magazynowania odpadów w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej, 2025

Tabela 13 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 GO. I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	GO.1.2. Realizacja gminnych programów usuwania wyrobów zawierających azbest	Gminy powiatu rawskiego stworzyły zasady dotyczące finansowania działań podejmowanych przez prywatnych właścicieli budynków w zakresie usuwania materiałów azbestowych, co zwiększa stopień ich usunięcia. W latach 2023-2024 wg informacji pochodzących od gmin powiatu rawskiego usunięto łącznie 1 228 Mg azbestu (1060,041 Mg azbestu w latach 2021-2022) Gmina Rawa Mazowiecka Gmina Rawa Mazowiecka ustanowiła i wdrożyła „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rawa Mazowiecka na lata 2012- 2032”. W 2023 r. łączny koszt usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rawa Mazowiecka wyniósł 79 778,71 zł. Na realizację tego zadania otrzymano dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w kwocie 65 398,00 zł. Brakująca kwota została pokryta ze środków własnych budżetu Gminy. Zadaniem zostało objętych 53 gospodarstw, od których odebrano 159,89 ton azbestu. W 2024 r. łączny koszt usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rawa Mazowiecka wyniósł 130.492,05 zł. Na realizację tego zadania otrzymano dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w kwocie 104.480,00 zł.

	Brakująca kwota została pokryta ze środków własnych budżetu Gminy. Zadaniem zostało objętych 67 gospodarstw, od których odebrano 275,230 ton azbestu. Wszystkie wnioski złożone przez właścicieli posesji zostały rozpatrzone pozytywnie. Zadanie realizowała firma REVOL Sp. z o.o. ul. Św. Teresy od dziesiątka Jezus 106/10, 91-341 Łódź, a odpady zostały przekazane do utylizacji na składowisko prowadzone przez MAZBEST Sp. z o.o. w miejscowości Pukinin. Gmina Biała Rawska W 2023 roku z terenu Gminy Biała Rawska zostało usuniętych 98,7750 Mg azbestu lub wyrobów zawierających azbest. Gmina Cielądz Gmina Cielądz w latach 2023-2024 składała wnioski o dofinansowanie zadania pn. „Usuwanie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Cielądz w roku 2023”. Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację w/w zadania przyznał środki w wysokości: 104.384,00 zł w 2023 roku oraz 87.544,80 zł w 2024 roku. W realizacji zadania uczestniczyło 58 osób fizycznych w 2023 roku i 65 osób w 2024 roku. Zakres prac obejmował załadunek, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest. W latach 2023-2024 usunięto 184,8 Mg w 2023 roku oraz 187,99 Mg w 2024 roku. Gmina Regnów W roku 2023 Gmina Regnów usuwała wyroby azbestowe na podstawie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Regnów na lata 2016-2032” w ramach zadania realizowanego przez Gminę Regnów pn.: „Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Regnów w 2023 roku”. Zadanie polegało na odebraniu i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest z posesji mieszkańców Gminy Regnów. Unieszkodliwieniu poddano 44,480 Mg wyrobów azbestowych z 14 posesji. W roku 2024 Gmina Regnów usuwała wyroby azbestowe na podstawie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Regnów na lata 2016-2032” w ramach zadania realizowanego przez Gminę Regnów pn.: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Regnów w roku 2024”. Całkowita wartość zadania wyniosła 51 942,64 zł., z czego dotacja z WFOŚiGW w Łodzi 40 416,00 zł. Zadanie polegało na odebraniu i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest z posesji mieszkańców Gminy Regnów. Unieszkodliwieniu poddano 101,040 Mg wyrobów azbestowych z 27 posesji. W porównaniu do roku 2023 wartość ta była wyższa o 30 596,46 zł, ilość wyrobów azbestowych była większa o 57,02 Mg. Miasto Rawa Mazowiecka W 2023 roku zostało zrealizowane zadanie pn.: "Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Rawa Mazowiecka". Obejmowało ono odbiór, transport i unieszkodliwienie azbestu i wyrobów zawierających azbest z 9 nieruchomości położonych na terenie miasta Rawa Mazowiecka. Łącznie odebrano 18,46 Mg azbestu za kwotę 8 986,18 zł. Miasto wystąpiło z wnioskiem do WFOŚiGW w Łodzi w celu pokrycia części kosztów zadania. W 2024 r.
--	--

		Miasto otrzymało refundację poniesionych kosztów w wysokości 1853,50 zł netto. Dotacja dotyczyła 4 nieruchomości, z których odebrano łącznie 5,5 Mg azbestu. Miasto przystąpiło w 2024 roku do konkursu organizowanego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w celu pozyskania dotacji na kwotę 15 100 zł, w ramach realizacji zadania aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Rawa Mazowiecka. Po pozytywnym rozpatrzeniu zgłoszenia, Miasto podpisało porozumienie. Łączny koszt zadania to 19 680 zł brutto. Dodatkowo pozyskano dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (WFOŚiGW) na realizację zadania związanego z odbiorem materiałów azbestowych z nieruchomości położonych na terenie miasta Rawa Mazowiecka. W tym celu zostało zrealizowane zadanie pn.: "Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Rawa Mazowiecka". Obejmowało ono odbiór, transport i unieszkodliwienie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z 12 nieruchomości położonych na terenie miasta Rawa Mazowiecka. Łącznie odebrano 21,12 Mg materiałów zawierających azbest za kwotę 10 036,22 zł (dofinansowanie z WFOŚiGW – 4 736,00 zł). Zinwentaryzowano również 202 nieruchomości, na których znajdują się wyroby azbestowe. Dostrzegając rosnące potrzeby w zakresie składowania odpadów niebezpiecznych (azbestowych), Zakład Gospodarki Odpadami w Pukininie wybudował za blisko pół miliona złotych netto kwaterę nr XII. Inwestycję przeprowadzono z dofinansowaniem ze środków WFOŚiGW w Łodzi. Ponadto, spółka realizowała rozbudowę kwatery nr IX, sortowni odpadów, wykonała także magazyny na odpady budowlane i wielkogabarytowe, boksy na surowce oraz przygotowała projekty kolejnych magazynów, m.in. na odpady komunalne. Wartość wymienionych prac wyniosła ponad 3 mln złotych netto. Gmina Sadkowice W 2024 Gmina otrzymała dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na zadanie pod nazwą "Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sadkowice w roku 2024" w wysokości 52.139,00 zł zgodnie z Umową nr 554/OZ/D/2024 z dnia 4 listopada 2024 r. Koszt całkowity zadania to 65 173,95 zł netto, uzyskany efekt ekologiczny to odbiór, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest o masie nie mniejszej niż 130,348 Mg.
2	GO.1.3. Zadania związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów	Łącznie z terenu powiatu rawskiego odebrano w 2024 r. 13 844 Mg odpadów komunalnych (12 447 Mg w 2020 r.) Średnia ilość odpadów wytworzonych przez mieszkańców powiatu rawskiego wyniosła w 2024 r. 209 kg na osobę (197 kg/osobę w 2020 roku). W porównaniu do danych dla województwa łódzkiego (314 kg wytworzonych odpadów komunalnych na 1 osobę) wynika, iż dane z powiatu są nieznacznie poniżej średniej. Oprócz systemu zbierania zmieszanych odpadów komunalnych na terenie powiatu istnieje system selektywnego zbierania odpadów. Selektywnie zbierane są odpady opakowaniowe: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne z metalami, odpady ulegające biodegradacji, odpady

	niebezpieczne, baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe. W 2023 r. na terenie powiatu rawskiego zebrano selektywnie 4 147 Mg odpadów m.in.. papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale, tekstylia, niebezpieczne. W porównaniu do roku 2020 odnotowano wyraźny wzrost o 22% odpadów zebranych selektywnie. Gminy powiatu rawskiego corocznie przeprowadzają kontrole mieszkańców mające na celu uszczelnienie systemu gospodarki odpadami, a także zwiększenie skuteczności selektywnych zbiórek odpadów. Kontrole dotyczą składania deklaracji śmieciowych, zawierania umów na wywóz nieczystości ciekłych, spalania odpadów w kotłowniach domowych, a także składowania odpadów na posesjach. W ostatnich latach gminy i miasto dążyły do osiągnięcia założonych poziomów odzysku i unieszkodliwiania odpadów. W 2021 roku wprowadzono nowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 2361). W związku z tym od 2021 r. poziom obliczany jest dla wszystkich odpadów komunalnych ogółem. Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) gminy są zobowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości, co najmniej: • 20% wagowo - za rok 2021; • 25% wagowo - za rok 2022; • 35% wagowo - za rok 2023; • 45% wagowo - za rok 2024; • 55% wagowo - za rok 2025; • 56% wagowo - za rok 2026; • 57% wagowo - za rok 2027; • 58% wagowo - za rok 2028; • 59% wagowo - za rok 2029; • 60% wagowo - za rok 2030. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych gminy obliczały na podstawie Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1530). W roku 2024 wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosił 35%. Poniżej przedstawiono osiągnięte poziomy w poszczególnych gminach powiatu rawskiego: • Miasto Rawa Mazowiecka – 28,84% • Gmina Biała Rawska – 16%, • Gmina Cielądz – 32,53% • Gmina Rawa Mazowiecka – 38,55% • Gmina Regnów – 49,23% • Gmina Sadkowice 30,69%.
--	--

		W 2024 roku pięć gmin powiatu rawskiego przekazywały odpady komunalne do termicznego przekształcenia w ilości 3,0824 Mg, z tego: • Miasto Rawa Mazowiecka 1,2243 Mg, co stanowiło 0,02% odebranych odpadów komunalnych, • Gmina Biała Rawska 1,8581 Mg co stanowiło 0,08% odebranych odpadów komunalnych, • Gmina Cielądz, Gmina Rawa Mazowiecka, Gmina Regnów, Gmina Sadkowie – nie przekazywały odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy do termicznego przekształcania, Według listy funkcjonujących instalacji komunalnych prowadzonej przez Marszałka Województwa Łódzkiego na podstawie art. 38b ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach – stan na 14 września 2024 r. – na terenie powiatu zlokalizowana jest instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, stanowiąca również instalację do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz kompostownia: Pukinin gm. Rawa Mazowiecka, ZGO Aquarium Sp. z o.o., ul. Katowicka 20, 96-200 Rawa Mazowiecka.
3	GO.2.1. Modernizacja, budowa punktów selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych	Zadanie będzie realizowane w kolejnych latach. Na terenie powiatu rawskiego obecnie funkcjonują następujące punkty: • PSZOK na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami AQUARIUM Sp. z o.o. w Pukininie, w ramach współpracy z: Miastem Rawa Mazowiecka, Gminą Rawa Mazowiecka, Gminą Regnów, • PSZOK w Sadkowicach na nieruchomości po Spółdzielni Kótek Rolniczych, • PSZOK ul. Żurawia 1 w Białej Rawskiej, • PSZOK w Ossowicach gmina Cielądz.
4	GO.2.2. Rozbudowa instalacji do kompostowania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	Miasto Rawa Mazowiecka W 2023 roku ZGO Aquarium przeprowadziła szereg inwestycji i zakupów, rozwijających, modernizujących i podnoszących konkurencyjność przedsiębiorstwa. Należały do nich m.in.:
5	GO.2.3. Modernizacja i rozbudowa linii do doczyszczania selektywnie zebranych odpadów komunalnych	• Rozbudowa składowiska - Kwaterna IX: wykonano instalację rozpylania środków antyodorowych, obwałowanie wyprzedzające oraz ogrodzenie przeciwwywiewne, dokumentację geologiczno-inżynierską i hydrogeologiczną określającą warunki rozbudowy kwatery, relokację piezometru, przebudowano ogrodzenie przy kwaterze. Wartość inwestycji: 301 431,00 zł. • Rozbudowa sortowni odpadów (hala namiotowa): wykonano strefę przyjęcia odpadów, zamontowano bramy szybkie, przeprowadzono dialog techniczny celem wybrania wariantu procesu przetwarzania odpadów w zmodernizowanej sortowni, wykonano uzupełnienia do wniosku o DUS (decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach), wybrano technologię dla SSP (system sygnalizacji pożarowej) w hali, wykonano dokumentację projektową przebudowy posadzki. Wartość inwestycji: 488 697,60 zł.

		• Zakup mobilnego podnośnika przegubowego oraz siła mobilnego do odpadów. Wartość zakupu: 1 738 500,00 zł. • Rozbudowa stacji transformatorowej w celu zapewnienia mocy dla rozbudowy zakładu. Wartość inwestycji: 1 143 209,42 zł. • Utwardzenie terenu kompostowni oraz wykonanie boksów magazynowych na środek poprawiający wartości gleby. Wartość inwestycji: 157 145,66 zł. • Wykonanie aktywnego systemu odgazowania kwatery V. Wartość inwestycji: 126 121,00 zł. • Wykonanie projektu zadaszenia boksów na surowce, zakup bloczków betonowych. Wartość zadania: 200 000,00 zł. • Wykonanie rekultywacji technicznej i biologicznej kwatery X. Wartość inwestycji: 47 205,00 zł. W kolejnych latach zaplanowana jest m.in. rozbudowa obszarowa kwatery IX, kompostowni i magazynów na odpady, budowa kwatery składowania odpadów azbestowych, budowa instalacji fotowoltaicznej, wykonanie myjni do pojazdów i maszyn, modernizacja sortowni.
6	GO.2.4. Monitoring składowisk odpadów, w tym zamknięte lub zrekultywowane	Zadanie zaplanowane do realizacji przez WIOŚ w Łodzi. W okresie sprawozdawczym nie prowadzono kontroli składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gmin i Miasta, 2025

4.9. Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów

W zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i lasów w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 2 zadań własnych oraz 7 zadań monitorowanych, obejmujących m.in.: nadzór nad lasami państwowymi oraz niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, prowadzenie gospodarki leśnej, koszty zalesień gruntów, nadzór i ochronę nad obszarami chronionymi.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony zasobów przyrodniczych i lasów na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 14 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i lasów na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cele środowiskowe do 2024		
ZP. I. Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej		
ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej		
ZP. III. Powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	ZP.3.5. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Starostę Rawskiego. W latach 2023-2024 wykonano uproszczone plany urządzenia lasu i inwentaryzacji stanu lasów łącznie dla 59 obrębów o łącznej powierzchni 2273,8 na terenie gminy Rawa Mazowiecka, gminy Cielądz i gminy Regnów.

2	ZP.4.2. Wypłata ekwiwalentów za zalesione grunty	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Starostę Rawskiego. Wypłata ekwiwalentów za zalesione grunty przekazywana co miesiąc. Łącznie w latach 2023-2024 wypłacano ekwiwalenty dla 19 osób.
---	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej, 2025

Tabela 15 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel środowiskowy do 2024 Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	ZP.1.1. Nadzór nad realizacją planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	Na terenie powiatu rawskiego znajdują się obszar Natura2000 Dolina Rawki PLH100015. Zgodnie z danymi RDOŚ w Łodzi w okresie sprawozdawczym nie prowadzono nadzoru oraz monitoringu obszarów chronionych objętych działaniami ochrony czynnej oraz nad realizacją planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.
2	ZP.1.2. Monitoring obszarów chronionych objętych działaniami ochrony czynnej (w szczególności obszarów Natura 2000)	
3	ZP.1.3. Opracowanie baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	Na gruntach Nadleśnictwa Skierniewice wyznaczono grunty leśne niezalesione przeznaczone do naturalnej sukcesji na łącznej powierzchni 112,10 ha (92 wydzielania), w tym w obrębie Rawa Mazowiecka 72,29 ha (32 wydzielania) i w obrębie Skierniewice 39,81 ha (60 wydzieleń). Grunty te nie kwalifikują się do odnowienia. Są to na ogół grunty okresowo zalewane i podtapiane (na siedliskach Lł, Ol, OlJ, LMw), działki o niewielkiej powierzchni, wrzosowiska po byłym poligonie. Na niektórych powierzchniach widoczne są początki sukcesji naturalnej gatunków lekkonasiennych, dlatego w przyszłości po osiągnięciu odpowiedniego zadrzewienia mogą zostać uznane za drzewostany. Zinventaryzowano również powierzchnie leśne niezalesione o charakterze szczególnej ochrony. Grunty takie wyznaczono na powierzchni 22,85 ha (15 wydzieleń), w tym w obrębie Rawa Mazowiecka na powierzchni 5,35 ha (8 wydzieleń) i w obrębie Skierniewice 17,50 ha (7 wydzieleń). Są to na ogół powierzchnie przy ciekach wodnych oraz dwa wydzielania to cmentarze z okresu I wojny światowej. Z uwagi na dużą wartość przyrodniczą i historyczną grunty te należy otaczać szczególną ochroną.
4	ZP.1.4. Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	
5	ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	
6	ZP.3.2. Utrzymanie obszarów lasów wdrażających proekologiczne zasady gospodarowania	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Nadleśnictwo Skierniewice. Analiza zadań wykonanych przez Nadleśnictwo Skierniewice w ostatnim dziesięcioleciu wygląda następująco: • odnowienia - 1282,75 ha, w tym pod osłoną 885,21 ha, • zalesienia - 38,26 ha, • dolesienia luk 10,46 ha, • doprawki i uzupełnienia - 103,82 ha, • pielęgnowanie gleby - 4445,02 ha, • pielęgnowanie upraw - 1233,60 ha,

		• pielęgnowanie młodników - 1406,29 ha, • melioracje - 1606,45 ha.
7	ZP.3.3. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną.	W latach 2023-2024 nie realizowano zadania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictwa Skierniewice, RDOŚ w Łodzi, 2025

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

W zakresie zagrożeń poważnymi awariami w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego założono realizację: 1 zadania własnego oraz 4 zadań monitorowanych, obejmujących m.in.: doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt, ograniczenie budownictwa obiektów użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania wzdłuż szlaków, którymi prowadzony jest transport materiałów niebezpiecznych poprzez odpowiednie zapisy w mpzp, aktualizację wykazu tras drogowych i kolejowych po których przewożone są towary niebezpieczne.

W Starostwie Powiatowym w Rawie Mazowieckiej odbywają się posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, która jest organem powołanym w celu realizacji zadań starosty w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Posiedzeniom Komisji przewodniczy Starosta Rawski. Na posiedzeniach omawiane są, zgodnie z rocznymi planami pracy, sprawozdania wszystkich służb, inspekcji i straży oraz aktualne zagrożenia mogące wystąpić na terenie powiatu rawskiego.

Wydział Polityki Społecznej - Oddział Zarządzania Kryzysowego na bieżąco realizuje „Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego w powiecie rawskim na lata 2022-2026”. Zadania w ramach tego Programu obejmują: aktualizację Planu Operacyjnego Powiatu, aktualizację Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz utrzymanie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 16 Stan realizacji zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel średniookresowy do 2024 Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	PAP.1.4. Szkolenia i ćwiczenia Zespołu Reagowania Kryzysowego	Raz na kwartał odbywają się posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, która jest organem powołanym w celu realizacji zadań starosty w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Posiedzeniom Komisji przewodniczy Starosta Rawski. Na posiedzeniach omawiane są, zgodnie z rocznymi planami pracy, sprawozdania wszystkich służb, inspekcji i straży oraz aktualne zagrożenia mogące wystąpić na terenie powiatu rawskiego. Wydział Polityki Społecznej - Oddział Zarządzania Kryzysowego na bieżąco realizuje „Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego w powiecie rawskim na lata 2022-2026”. Zadania w ramach tego Programu obejmują: aktualizację Planu Operacyjnego Powiatu, aktualizację Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz utrzymanie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego.
Inne	zadania dotyczące wsparcia Powiatu Rawskiego w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego	W 2023 wydatkowano wydano środki na zarządzanie kryzysowe/ wspieranie OSP, w kwocie - 13.710.00 zł – zakup mundurków dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych działających przy OSP. Wydano również 3.000,00 zł – środki własne na potrzeby dotacji celowej na ochronę ludności – zakup pilarek oraz plandek dla gmin (20% wkładu własnego). W 2024 r. przekazano środki finansowe Wojewódzkiemu Funduszowi Wsparcia Policji, którego dysponentem jest Komendant Wojewódzki Policji w Łodzi z przeznaczeniem na dofinansowanie remontu i wyposażenia stanowiska kierowania KPP w Rawie Mazowieckiej - 10.000,00 zł. Przekazano również środki finansowe w kwocie 10.000 zł na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, którego dysponentem jest Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi. Środki przekazane na dofinansowanie zakupu pieca gazowego dla Komendy Powiatowej PSP w Rawie Mazowieckiej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej, 2025

Tabela 17 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Cel średniookresowy do 2024 Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Podjęte działania w latach 2023-2024
1	PAP.1.1. Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii (kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii itp.) oraz uwzględnianie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz tzw. decyzjach środowiskowych	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) ma nadzór nad zakładami o zwiększonym ryzyku (ZZR) w Polsce, które są przedsiębiorstwami, w których występuje duża ilość substancji niebezpiecznych mogących spowodować poważne awarie przemysłowe. GIOŚ monitoruje i kontroluje te zakłady w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i środowiska, a także wdraża przepisy prawne, takie jak Dyrektywa Seveso, w celu minimalizacji ryzyka poważnych wypadków. Na terenie powiatu rawskiego według wykazu prowadzonego przez GIOŚ nie ma zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii oraz zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.
2	PAP.1.2. Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	
3	PAP.1.3. Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii oraz bazy danych, w zakresie zakładów mogących powodować poważną awarię	
4	PAP.1.5. Zakup specjalistycznego sprzętu służącego do usuwania skutków awarii i nadzwyczajnych zdarzeń	Gmina Rawa Mazowiecka Na ochronę przeciwpożarową w roku 2024 Gmina Rawa Mazowiecka poniosła wydatki bieżące w wysokości 164.064,08 zł. Na wypłatę ekwiwalentów za udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych wydatkowano kwotę 23.350,00 zł, na wynagrodzenia i składki – 36.440,29 zł, na zakup materiałów eksploatacyjnych i wyposażenia jednostek OSP – 33.000,82 zł, zakup usług pozostałych – 42.258,61 zł, na pozostałe wydatki – 29.014,36 zł. W celu podwyższenia skuteczności działań ratowniczych w 2024 r. Gmina pozyskała w drodze darowizny samochód pożarniczy marki Renault Midlum (rocznik 2002), który przekazano jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej w Konopnicy. Miasto Rawa Mazowiecka W 2023 roku w ramach budżetu obywatelskiego zakupiono sprzęt ratowniczy dla Ochotniczej Straży Pożarnej. Do strażaków trafiły m.in.: kamera termowizyjna, zestaw do wyważania drzwi, kurtki lekkie, komplet aparatu powietrznego, suchy skafander, worki wypornościowe oraz sprzętarka o łącznej wartości blisko 105 tys. zł. W 2024 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Rawie Mazowieckiej otrzymała z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego dofinansowanie w wysokości 18 054.00 zł na realizację zadania publicznego pn. „Zwiększenie potencjału ratowniczego Ochotniczej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej”. Środki zostały

		przeznaczone na zakup następującego sprzętu i wyposażenia osobistego strażaków: przenośnego zbiornika na wodę, 2 kompletów ubrania specjalnego oraz 2 par butów specjalnych.
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gmin i Miasta, GIOŚ, 2025

4.11. Edukacja ekologiczna

Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu, przyrody oraz promocja tych walorów na terenie powiatu rawskiego realizowane są m.in. przez placówki oświatowe. W latach 2023-2024 realizowano następujące działania ekologiczne:

W latach 2023-2024 Starostwo Powiatowe przeprowadziło akcję „Sprzątanie Świata” wśród uczniów szkół ponadpodstawowych oraz placówek oświatowych dla których organem prowadzącym jest powiat rawski w akcji wzięło udział 680 osób.

Edukacja Ekologiczna prowadzona przez Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.

Rawskie Wodociągi wdrażają cykliczne działania, które mają na celu ochronę środowiska naturalnego i propagowanie prawidłowych postaw proekologicznych.

Konkursy ekologiczne

Z Okazji Światowego Dnia Wody Spółka „RAWiK” zorganizowała kolejny konkurs ekologiczny nt. wody będącej źródłem życia w kontekście głównych zanieczyszczeń i ich wpływu na organizmy żywe. Konkurs był dedykowany dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych w Rawie Mazowieckiej w dwóch kategoriach wiekowych: klasy IV – VI oraz VII, VIII i III. Młodszy uczestnicy mieli do wykonania prace plastyczne w formie plakatu lub komiksu pt. „Woda źródłem życia dla organizmów żywych”, starsi uczniowie przygotowali prezentację w formie zapisu elektronicznego pod hasłem: „Główne zanieczyszczenia wód i ich wpływ na organizmy żywe”.

Projekty warsztatowo-szkoleniowe

W systemie ciągłym zachęcano placówki szkolne do udziału w jednej z form edukacji ekologicznej organizowanej przez Spółkę „RAWiK” jakimi są terenowe warsztaty na obiektach Stacji Uzdatniania Wody przy ul Kolejowej w Rawie Mazowieckiej i Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Żydomicach, gdzie uczestnicy mogą poznać zasady obiegu wody i funkcjonowania specjalistycznych urządzeń.

Warsztaty na stacji Uzdatniania Wody przy ul. Kolejowej, odbywają się w systemie ciągłym na terenie nowoczesnej, zmodernizowanej Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Kolejowej w Rawie Mazowieckiej. W czasie prelekcji pracownik „RAWiK” przybliży uczniom sposób działania całej sieci wodociągowej w Rawie Mazowieckiej.

Ścieżka edukacyjna na miejskiej oczyszczalni ścieków w Żydomicach. Podstawowym celem ścieżki edukacyjnej RAWiK jest podniesienie wśród młodzieży z terenu powiatu rawskiego i ościennych świadomości funkcjonowania człowieka w środowisku w kontekście wykorzystywanych zasobów oraz generowanych zanieczyszczeń. Grupę docelową tworzą przede wszystkim uczniowie głównie z terenu powiatu rawskiego. Zajęcia na ścieżce edukacyjnej dotyczą przede wszystkim działalności oczyszczalni, stopni oczyszczania, sposobów oczyszczania ścieków. Zostają również omawiane rodzaje produktów ubocznych, jakie otrzymujemy w czasie oczyszczania - biogaz, osady. Lekcje prowadzone na terenie oczyszczalni uświadamiają zwiedzającym, jaki wpływ mają oni sami na produkcję ścieków i jak można to zmienić.

Ścieżka edukacyjna „Eko-Filtrem do Rawki”, na pewno mieści się w kategorii innowacyjnych i niekonwencjonalnych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej. Realizacja tego typu zadań edukacyjnych o takim wymiarze pozytywnie wpłynie na rozwój dzieci i młodzieży szkolnej.

Spółka Rawskie Wodociągi i Kanalizacja uruchomiła akcję informacyjną dotyczącą zasad korzystania z kanalizacji, a w zasadzie jak z niej nie korzystać. Akcja jest wynikiem coraz

częstszych zgłoszeń o zatorach na przyłączach i sieci kanalizacyjnej. Dla mieszkańców przygotowaliśmy broszury, które w obrazowy sposób przedstawiają czego nie można wrzucać do kanalizacji.

Kanalizacja spełnia ściśle określoną funkcję – odprowadza z naszych domów nieczystości sanitarne z kąpeli, mycia, prania i WC. Często jednak natrafiamy w niej na odpady, dla których właściwym miejscem jest kosz na śmieci. Obecność w sieci kanalizacyjnej resztek jedzenia, tłuszczu, leków czy materiałów budowlanych prowadzi do poważnych problemów, w tym zapchania sieci i nieprzyjemnego zapachu. Skutkiem są czasochłonne i kosztowne naprawy, a mogą prowadzić również do skażenia wód czy pojawienia się szczurów w sieci kanalizacyjnej.

Do akcji włączyły się Rawsko-Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz Rawskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Rawie Maz.

Miasto Rawa Mazowiecka

W maju 2024 r. Miasto zorganizowało rodzinny piknik ekologiczny pn.: „Człowieku mały, duży – segreguj śmieci - wszystkim to służy”. Wartość ogólna zadania to 42 600,00 zł brutto. Dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w formie dotacji wyniosło 35 000,00 zł brutto. Program zadania obejmował organizację ekologicznego pikniku, w ramach którego uruchomiono stanowiska edukacyjne:

- stanowisko wiedzy z zakresu segregacji odpadów komunalnych,
- stanowisko - odpowiedzialna konsumpcja – co robić, aby wytwarzać mniej odpadów?
- stanowisko sportowe z zajęciami aktywizującymi najmłodszych w zakresie wiedzy ekologicznej w połączeniu z aktywnością ruchową,
- stanowisko prac manualnych – przy tym stanowisku odbywały się zajęcia plastyczne i techniczne o tematyce związanej z wykorzystywaniem niepotrzebnych rzeczy do stworzenia czegoś nowego,
- strefa relaksu z książkami i układankami ekologicznymi.

Celem pikniku było nauczanie dzieci i dorosłych poprawnej segregacji śmieci, uświadomienie na konieczność zmniejszenia ilości produkowanych odpadów, jak również doprowadzenie do powszechnej i poprawnej segregacji odpadów, a tym samym zwiększenia poziomu recyklingu. W ten sposób promowane postawy i zachowania proekologiczne powinny mieć wpływ na zachowania i zwyczaje w życiu codziennym.

Gmina Cielądz

Na terenie gminy Cielądz, podczas festynów i innych imprez plenerowych, organizowane są konkursy edukacyjne dla najmłodszych. Edukacja ekologiczna prowadzona jest także na portalach społecznościowych i stronie internetowej gminy. W szkołach prowadzone są liczne akcje edukacyjne mające na celu zwrócenie uwagi na wartości przyrodnicze regionu, potrzebę prawidłowego gospodarowania odpadami, zrównoważonego zużycia energii i surowców. Corocznie uczniowie biorą udział w akcji „Dzień ziemi – akcja sprzątania świata”.

Gmina Regnów

W ramach Programu Priorytetowego „Edukacja ekologiczna mieszkańców województwa łódzkiego – edycja I, w 2023 roku odbyła się impreza plenerowa na terenie gminy Regnów. W ramach przedsięwzięcia na boisku przy Szkole Podstawowej w Regnowie odbył się edukacyjny, ekologiczny piknik rodzinny podczas którego przeprowadzone były ekologiczne konkursy dla dzieci i młodzieży oraz konkurs dla dorosłych. Zadanie współfinansowane ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

5. Koszty poniesione na realizację zadań własnych Powiatu Rawskiego w latach 2023-2024

W latach 2023-2024 realizowanych było szereg zadań własnych przez Powiat Rawski. Większość z nich finansowana była ze środków własnych, nie mniej jednak w ostatnich latach Powiat starał się z powodzeniem o pokrycie nakładów inwestycyjnych poszczególnych zadań ze źródeł zewnętrznych.

Były to między innymi inwestycje związane z remontami i przebudową dróg, termomodernizacją placówek oświatowych. Istotnymi zdaniami realizowanym na terenie powiatu rawskiego jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz remonty i przebudowy dróg na terenach poszczególnych gmin. Zadania te są realizowane na terenie powiatu, niejednokrotnie z zaangażowaniem finansowym powiatu (wspólne inwestycje drogowe), ale są również zadaniami własnymi gmin i miasta.

W poniższej tabeli zestawiono wszystkie zadania własne powiatu zaplanowane do realizacji na okres sprawozdawczy 2023-2024 wraz z podaniem kosztów.

Tabela 18 Koszty zadań własnych powiatu rawskiego w latach 2023-2024

Stan realizacji	Opis przedsięwzięcia	Koszty poniesione w latach 2023-2024 [zł]
Cel środowiskowy do 2024 OP.I. Poprawa jakości powietrza		
W	OP.1.2.Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	381 794 zł
W	OP.2.1., KA.1.1. Budowa i przebudowa dróg powiatowych oraz opracowanie dokumentacji projektowej	5 584 071 zł
Cel środowiskowy do 2024 KA.I. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem		
W	KA.1.5. Likwidacja istniejących uciążliwości hałasów instalacyjnych, przez wydawanie decyzji o dopuszczalnych poziomach hałasu	koszty administracyjne (ewentualnie koszty pomiarów hałasu)
Cel środowiskowy do 2024 P.I. Ochrona przez ponadnormatywnym promieniowaniem		
W	P.1.2. Przyjmowanie zgłoszeń instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne	koszty administracyjne
Cele środowiskowe do 2024 ZW. I. Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania		
ZW. II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą		
W	ZW.2.3. Realizacja zadań przez Spółki Wodne	145 460 zł
Cel środowiskowy do 2024 OGL. I. Ochrona i właściwe użytkowanie gleb		
W	GL 1.1. Uzgodnianie warunków wykonania rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych przez podmioty zobowiązane	koszty administracyjne
Cel środowiskowy do 2024 GO. I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami		

W	GO.1.1. Kontrola postępowania z odpadami zgodnie z warunkami określonymi w decyzjach zezwalających zbieranie i przetwarzanie odpadów	koszty administracyjne
Cele środowiskowe do 2024 ZP. I. Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej ZP. III. Powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony		
W	ZP.3.5. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	98 088,05 zł
W	ZP.4.2. Wypłata ekwiwalentów za zalesione grunty	brak kosztów
Razem		6 209 413 zł

6. Analiza wskaźnikowa za lata 2023-2024

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2021 r.	Wartość na koniec 2024 r.	Trend (wzrost, spadek, bez zmian)
Ochrona przyrody i krajobrazu					
1.	Powierzchnia obszarów chronionych ogółem, w tym:	ha	10 835,52	10 835,52	-
2.	rezerваты przyrody	ha	293,70	293,70	-
3.	obszary chronionego krajobrazu razem	ha	10 639,00	10 639,00	-
4.	rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	ha	105,98	105,98	-
5.	użytki ekologiczne	ha	8,80	8,80	-
7.	udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	16,8	16,8	-
	Liczba pomników przyrody	szt.	79	73	↓
Lasy					
9.	Lesistość powiatu	%	12,8	12,9	↑
Gospodarowanie wodami					
10.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	III klasa (brak aktualnych badań)	III klasa (brak aktualnych badań)	-
11.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Stan zły (brak aktualnych badań)	Stan zły	-
Gospodarka wodno-ściekowa					
12.	Zwodociągowanie powiatu	%	84,5	84,7	↑
13.	Długość sieci wodociągowej	km	736,7	753,0	↑ +8,8 km
14.	Skanalizowanie powiatu i poszczególnych gmin	%	40,7	40,8	↑
15.	Długość kanalizacji sanitarnej	km	96,4	96,4	↑ +0,8 km
16.	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	5	5	-
Ochrona powietrza atmosferycznego					
17.	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnej pyłu zawieszonego PM10 wynoszącej 50	liczba dni	35	35	↓
18.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	2	2	-
19.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	3 925	4 999	↑
Zagrożenia hałasem					
20.	Liczba miejsc, gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	liczba miejsc	0	1	↑
Promieniowanie elektromagnetyczne					
21.	Miejsca, gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza	Lokalizacja wg WIOS	Brak miejsc	Brak miejsc	-

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2021 r.	Wartość na koniec 2024 r.	Trend (wzrost, spadek, bez zmian)
	wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów				
Poważne awarie					
22.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku	szt.	0	0	-
Gospodarka odpadami					
23.	Czy gminy powiatu rawskiego osiągnęły poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.?	Cielądz	tak	tak	-
		Biała Rawska	nie	nie	↓
		Gmina Rawa Mazowiecka	tak	tak	↓
		Miasto Rawa Mazowiecka	nie	nie	↓
		Regnów	tak	tak	-
		Sadkowice	tak	tak	↑
24.	Czy gminy powiatu rawskiego osiągnęły poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła?	Cielądz	tak	tak	-
		Biała Rawska	nie	nie	-
		Gmina Rawa Mazowiecka	nie	nie	↓
		Miasto Rawa Mazowiecka	nie	nie	↓
		Regnów	nie	nie	-
		Sadkowice	nie	nie	-
25.	Liczba akcji dotyczących edukacji ekologicznej przeprowadzonych w danym roku przez dane jednostki samorządowe	szt.	około 40	około 40	↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gmin i Miasta, GUS, WIOŚ, 2025

8. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w całym powiecie. Ocena stanu realizacji zaplanowanych zadań w latach 2023-2024 została przeprowadzona dwukierunkowo. Oceniono poziom kontynuacji oraz intensyfikacji rozpoczętych zadań, zarówno zadań własnych Powiatu Rawskiego jak i zadań monitorowanych, niepozostających w bezpośrednich kompetencjach Powiatu Rawskiego, a których poziom osiągnięcia uwarunkowany jest synergicznym działaniem państwowej administracji zespolonej i niezespolonej, samorządów lokalnych i regionalnych, ich jednostek organizacyjnych, a także przedsiębiorców i osób fizycznych. Niniejszy raport określa również poziom osiągnięcia efektów ekologicznych w ramach przyjętych celów i kierunków działań Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego, zgodnych z polityką ekologiczną Województwa Łódzkiego, gwarantujących zrównoważony rozwój gmin usytuowanych na obszarze powiatu rawskiego.

Raport obejmujący lata 2023-2024 weryfikuje dotychczas podjęte działania oraz potrzebę dywersyfikacji przyjętych priorytetów uwarunkowaną zaistniałymi zmianami stanu środowiska na terenie powiatu rawskiego oraz zamierzeniami inwestycyjnymi przyjętymi przez gminy usytuowane na obszarze powiatu oraz podmioty gospodarcze.

Stan środowiska na terenie powiatu nie uległ pogorszeniu. Powiat Rawski oraz gminy we własnym zakresie sukcesywnie realizują zadania, które w dużej mierze przyczyniają się do poprawy jakości środowiska na obszarze powiatu, jakkolwiek istnieje obszar wymagający implementacji zadań strategicznych.

W latach 2023-2024 w ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego, zaobserwowano m.in.:

- wzrost poziomu wydatkowania na rozwój systemu dróg w celu ograniczenia uciążliwości dla ludzi i środowiska - zrealizowanie zadań finansowanych i współfinansowanych z budżetu Powiatu Rawskiego w zakresie budowy i przebudowy 9 odcinków dróg powiatowych o łącznej wartości blisko 5,5 mln zł,
- wzrost poziomu finansowania na zadania związane z termomodernizacją powiatowych obiektów użyteczności publicznej,
- dofinansowanie 124 umów o łącznej kwocie wynoszącej 2 502 200 zł w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze w okresie 01.01.2023-31.12.2024, w tym zakres 101 umów objął wymianę kotłów, 25 umów objął zakup instalacji fotowoltaicznej oraz zakres 26 umów objął termomodernizację (m.in. ocieplenie, wymiana drzwi/okien, wentylacja mechaniczna),
- funkcjonowanie 1866 mikroinstalacji o łącznej mocy zainstalowanej 21 550 kW, 10 farm PV o łącznej mocy 10 550 kW oraz 1 farma wiatrowa o mocy 22 MW,
- utworzenie linii napowietrznych SN o długości 0,020 km, linii kablowych SN o długości 10,225 km, 11 stacji transformatorowych oraz zlikwidowanie linii napowietrznych SN o długości 0,24 km, linii kablowych SN o długości 0,030 km, 1 stacji transformatorowych,
- blisko 37% wzrost emisji zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w stosunku do 2021 roku,
- badania hałasu komunikacyjnego w miejscowości Rawa Mazowiecka na odcinku drogi ekspresowej S8. Tereny w otoczeniu punktu pomiarowego zaklasyfikowano do terenów zabudowy zagrodowej, dla których dopuszczalny poziom hałasu w porze dnia wynosi 65 dB, a w porze nocy 56 dB. W porze nocy zarejestrowano w punkcie pomiarowym przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu o 2,1 dB.,
- nie stwierdzono historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi,
- zutylizowanie łącznie 1 228 Mg azbestu z obszaru powiatu rawskiego w ramach opracowanych i wdrożonych zasad finansowania działań podejmowanych przez prywatnych właścicieli budynków w zakresie usuwania materiałów azbestowych,

- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w przebadany, punkcie na obszarze powiatu rawskiego (wartość wskaźnikowa poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla składowej elektrycznej [z obliczeń] WME nie przekroczyła wartości 1 w miejscowości Janolin 5),
- zmniejszenie o ponad 14 % mniej niż w poprzednim okresie sprawozdawczym ilości wytworzonych odpadów z gospodarstw domowych,
- wzrost zużycia wody w gospodarstwach domowych o 97 dam³ tj. o ponad 2% w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego przy równoczesnym zmniejszeniu zużycia wody w przemyśle o 8 dam³.
- wykonanie uproszczonych plany urządzenia lasu i inwentaryzacji stanu lasów łącznie dla 59 obrębów o łącznej powierzchni 2273,8 ha na terenie gminy Rawa Mazowiecka, gminy Cielądz i gminy Regnów,
- podniesienie poziomu gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych w wyniku doposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych, ekstremalnych zjawisk atmosferycznych lub awarii technicznych.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego na lata 2021-2024 jednoznacznie można stwierdzić, że zadania są na bieżąco i sukcesywnie realizowane, zgodnie z poziomem osiągnięcia zaplanowanych rezultatów/wskaźników oraz poziomu wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań powiatowych i gminnych.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację których wydatkowano wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadanie, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe. Mimo to powiat, gminy nieustannie starają się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.